

henhavn. Hvad der er Aarsagen til denne Nebulæggelse af Brænderier, har et æret Medlem (Brasch) nylig drøftet, men jeg tror, at det ved en anden Del af vore Forhandlinger om denne Sag vil komme stærkere frem, og at det vil være hensigtsmæssigere at drøfte det der. Hvad jeg dog allerede nu vil tillade mig at fremhæve, er, at jeg har ladet undersøge, hvorledes Forholdet i denne Henseende stiller sig sammenlignelsesvis i 2 Aar af et vist Tidrum. Det første Aar er 1854, hvorfra man har fuldstændig Oplysning i denne Henseende; det vil erindres, at der ved den Tid var foregaaet en temmelig stor Forandring med Brænderisbestatningen, hvis Indflydelse jeg senere skal komme tilbage til. Det andet Aar er 1871, og Tidrummet omfatter altsaa 17 Aar. Det viser sig da, at der i Kjøbenhavn og de øvrige Kjøbstæder i 1854 var 448 Brænderier i Drift, medens der i 1871 kun var 292. De se altsaa, mine Herrer, at Tallet er gaaet ned til omtrent $\frac{2}{3}$ af det, som det var for 17 Aar siden. Paa Landet er Forholdet det, at der i 1854 var 39 Brænderier i Drift, og at der i 1871 er 28. Det er altsaa forholdsvis ikke slet saa stærk en Nedgang, der har fundt Sted i Brænderierne paa Landet som i Brænderierne i Kjøbstæderne. Jeg tror nu, at Aarsagen dertil vil ligge paa et noget andet Punkt, end et æret Medlem (Brasch) nys omtalte, men det tror jeg ikke, vi behøve nu at drøfte. Kun det vil jeg altsaa fastholde, at deraf, at endel Brænderier ere blevne nedlagte paa Landet, kan man ikke slutte, at det forholdsvis har været mindre heldigt at have Brænderier paa Landet end i Kjøbstæder. — Men tænker jeg mig nu, at det ærede Thing alligevel vil finde, at der maasse kan være noget Grundet i den Betragtning, at man i det Hele ikke kan tilraade Landboerne eller opmuntre den til at drive Brænderier, saa forekommer det mig dog, at det herefter vilde være en mindre rigtig og god Fremgangsmaade med Udvalgets Flertal at sige, at den hidtilværende Bevillingsmyndighed skal falde bort, og at det skal være fuldkommen frit at anlægge og drive Brænderier for den Del af Landet, som ligger i en vis Afstand fra Kjøbstæderne. Thi, dersom

det var Meningen, at man, støttet paa disse Præmisser, vilde afholde Folk fra at oprette Brænderier paa Landet eller maasse indskrænke Regjeringen en stærkere Brug af sin Bevillingsmyndighed, saa maatte man jo ikke give Forholdet frit. Nu er der kun det ene Baand, som i de senere Aar ganske vist har været meget svagt, nemlig at man skal erhverve Bevilling til Anlæg af Landbrænderier. Dette Baand tages bort ved Udvalgets Flertals Forslag, og det bliver sagt, at indenfor $1\frac{1}{2}$ Mil fra Kjøbstaden er Udgangen til denne Næring fri. Det synes mig altsaa, at der mellem Udvalgets Præmisser og dets Konklusion er en vis Uoverensstemmelse, som jeg ikke rigtig kan forstaa, og jeg tror da ogsaa, at det let vil fremgaa, at Hovedtanken hos Udvalgets Flertal egentlig er den at forhindre, at Brænderier skulde kunne anlægges i en vis Nærhed af Kjøbstæderne. Dette er altsaa Hovedspørgsmaalet i denne Sag. Nu har et æret Medlem sagt, at han fandt det saa rimeligt, at Kjøbstæderne efterat de ved Næringsloven af 29de December 1857 havde lidt en saa betydelig Indskrænkning i de Rettigheder, som de hidtil havde haft i visse Retninger af Næringsdrift, holdt paa dette, og jeg vil dertil svare, at det vil jeg heller ikke fortænke Kjøbstæderne saa meget i; men Sagen er jo den, at Udvalget jo netop vil forandre det, som Kjøbstæderne i denne Henseende have haft. Man maa nemlig huske paa, at der — som den ærede Ordfører meget rigtig har oplyst om — ved Loven af 29de December 1857 er fastsat visse Grændser med Hensyn til Handel og Haandværk, men at der med Hensyn til Fabrikdrift ikke er draget noget Belte omkring Kjøbstæderne undtagen netop med Hensyn til Brænderidrift. Med Hensyn til Anlæg af Brænderier bestaa fremdeles de tidligere gjældende Regler, og disse Regler ere følgende: at Regjeringen kan give Bevilling til at anlægge Brænderier paa Landet, men at, dersom det er indenfor 1 Mil fra den nærmeste Kjøbstad, da maa det ske under særligt Hensyn til Kjøbstaden. Nu vil det altsaa ses, at, naar Udvalget gaar til en Forandring, hvorved det for det Første ud-